

СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ З ДІТЬМИ ОБМЕЖЕНИХ ФУНКЦІОНАЛЬНИХ МОЖЛИВОСТЕЙ

Актуальною проблемою сучасної педагогічної теорії і практики є формування життєвої компетентності дітей обмежених функціональних можливостей. Звернення широкої громадськості: вчених, педагогів, психологів до цієї проблеми зумовлено тим, що діти-інваліди в умовах демократичного суспільства не повинні залишатися на узбіччі соціально-культурних процесів, економічного життя суспільства, системи людських взаємин. Вони мають такі ж права і свободи, як і інші члени суспільства і тому повинні володіти необхідним життєвим досвідом, вірно сприймати, оцінювати, творчо використовувати матеріальні і духовні надбання українського народу.

Організації соціально-педагогічної роботи з дітьми та молоддю з обмеженими функціональними можливостями в останнє десятиріччя присвячено ряд праць вітчизняних та російських науковців як О. І. Мовчан, Н. О. Мирошніченко, А. Й. Капська, В. В. Тесленко, Е. Р. Ярська-Смірнова, та ін. Дотепер повною мірою не вирішеними залишаються питання участі інвалідів у житті місцевих громад, доступу їх до соціальної інфраструктури, здобуття освіти, працевлаштування тощо.

Важливим шляхом інтеграції дітей та молоді обмежених функціональних можливостей у суспільне життя є дотримання соціальним педагогом таких принципів:

- дитина з обмеженими можливостями здоров'я – це рівноправний член суспільства;
- надання державних гарантій у сфері обслуговування;
- забезпечення отримання рівних можливостей щодо отримання соціальних послуг і їх доступності;
- наступності всіх видів соціального обслуговування;
- орієнтації соціального обслуговування на індивідуальні потреби дитини-інваліда;
- пріоритетність заходів по соціальній адаптації дітей-інвалідів;
- відповідальність органів державної влади, органів місцевого самоврядування прав дітей-інвалідів у сфері соціального обслуговування [1, с. 352].

Зміст соціально-педагогічної допомоги дітям-інвалідам становить такі напрямки:

- соціально-педагогічна профілактика;
- соціальне обслуговування (соціально-педагогічний патронаж);
- соціально-психологічна реабілітація.

Основними формами реабілітаційної соціальної роботи з дітьми і

молоддю з обмеженими функціональними можливостями є групова, індивідуальна та групи взаємодопомоги батьків.

Одним із аспектів у роботі соціального педагога з дітьми-інвалідами є успішне вирішення завдань формування життєвої компетентності дітей-інвалідів. Цьому сприяє:

- глибоке вивчення індивідуальних особливостей дитини, визначення збережених ділянок та побудова на цій основі індивідуальної реабілітаційної програми;

- занурення дитини у кваліфіковано сформований реабілітаційний простір, створення умов для отримання та закріплення необхідного соціального досвіду;

- активне збільшення сенсорного досвіду, зменшення всього, що приводить до згортання пізнавальної активності, зниження потреби у спілкуванні, обмеження позитивних відчуттів;

- організація ігрової діяльності дитини-інваліда у спеціально сформованому реабілітаційному середовищі;

- постійне збільшення освоєного життєвого простору, виведення дитини за межі суто сімейного оточення, а саме у соціальне середовище.

Отже, на даний час актуальність проблеми наукового обґрунтування соціально-педагогічної діяльності з дітьми обмежених функціональних можливостей знаходиться на першому плані, оскільки традиційний підхід не вичерпує всю повноту проблем цієї категорії дітей. У ньому яскраво відбито дефіцит бачення соціальної сутності дитини.

В сучасних умовах процес інтеграції дітей та молоді з функціональними обмеженнями є ще не зовсім досконалим, зважаючи на ряд об'єктивних та суб'єктивних причин і проблем, які, насамперед, обумовлені ресурсним забезпеченням цього процесу (недостатнє фінансування закладів освітньої сфери та соціального обслуговування, недостатність професійно підготовлених фахівців, низький рівень їхньої заробітної платні, обмежений спектр соціальних послуг з реабілітації та адаптації для дітей-інвалідів у маленьких містах, селищах та селах, використання фахівцями переважно традиційних технологій реабілітації та адаптації дітей); невиконання у повному обсязі програм щодо створення без бар'єрного середовища для інвалідів особливо у великих містах; слабка міжвідомча взаємодія між соціальними інституціями, які надають допомогу та підтримку дітям-інвалідам; невисокий рівень толерантності суспільства та низька активність переважної більшості населення щодо добродійної роботи з інвалідами.

Список використаних джерел:

1. Соціальна педагогіка : підручник / за редакцією професора А. Й. Капської. – К. : Центр навчальної літератури, 2006. – 468 с.